

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av det nordiska avtalet om samarbete i konkurrensfrågor samt med förslag till lag om ändring av konkurrenslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att riksdagen godkänner det i Helsingfors i september 2017 mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige ingångna avtalet om samarbete i konkurrensfrågor och lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen samt de ändringar av konkurrenslagen som bestämmelserna i avtalet förutsätter. Det avtal som föreslås bli godkänt är ett fördrag, och i augusti 2017 beviljade republikens president fullmakt att underteckna avtalet.

Danmark, Island och Norge ingick år 2001 ett samarbetsavtal mellan nordiska konkurrensmyndigheterna, vilket Sverige anslöt sig till år 2003. Finland har inte anslutit sig till det avtalet. Samarbetsavtalet mellan de nordiska konkurrensmyndigheterna ska nu ersättas med det avtal om samarbete i konkurrensfrågor som undertecknades i september 2017. För Finland innebär det nya avtalet en bra möjlighet att effektivisera användningen av resurserna och det administrativa samarbetet med konkurrensmyndigheterna i de övriga nordiska länderna.

Det administrativa samarbetet enligt avtalet omfattar informationsutbyte mellan konkurrensmyndigheterna, begäranden om information mellan konkurrensmyndigheterna och bistånd vid inspektioner samt notifikationer om utredningar som gäller konkurrensfrågor, förfaranden och företagsförvärv. Samarbetet omfattar både konkurrensbegränsningar och företagsförvärv, men dock inte inspektioner i företagsförvärvsärenden. Till skillnad från det tidigare samarbetsavtalet mellan de nordiska konkurrensmyndigheterna i Danmark, Island, Norge och Sverige kan de nordiska konkurrensmyndigheterna enligt det nya avtalet inhämta information och företa inspektioner på begäran av konkurrensmyndigheten i ett annat nordiskt land.

I propositionen ingår ett förslag till lag för att sätta i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen och till lag om ändring av konkurrenslagen på det sätt som bestämmelserna i avtalet förutsätter. Avtalet träder i kraft på den trettionde dagen efter den dag då två ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument har deponerats av parterna. De lagar som ingår i propositionen avses träda i kraft vid samma tidpunkt som avtalet träder i kraft för Finland.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÄGE	4
2.1 Den gällande lagstiftningen	4
2.2 Bedömning av nuläget	5
3 PROPOSITIONENS MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	7
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	7
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	10
5.1 Beredningsskeden	10
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats.....	11
DETALJMOTIVERING	12
1 AVTALETS INNEHÅLL OCH DESS FÖRHÅLLANDE TILL LAGSTIFTNINGEN I FINLAND	12
2 LAGFÖRSLAG	14
2.1 Lag om det nordiska avtalet om samarbete i konkurrensfrågor	14
2.2 Lag om ändring av konkurrenslagen.....	15
3 IKRAFTTRÄDANDE	16
4 BEHOVET AV RIKSDAGENS SAMTYCKE OCH BEHANDLINGSORDNING	16
4.1 Behovet av riksdagens samtycke	16
4.2 Behandlingsordning	18
LAGFÖRSLAG	19
1. Lag om det nordiska avtalet om samarbete i konkurrensfrågor	19
2. Lag om ändring av konkurrenslagen	19
FÖRDRAGSTEXT	21
BILAGA	30
PARALLELLTEXT	30
2. Lag om ändring av konkurrenslagen	30

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Syftet med avtalet är att stärka och formalisera det administrativa samarbetet mellan nationella konkurrensmyndigheter i de nordiska länderna samt att säkerställa ett effektivt genomförande av nationella konkurrenslagar. De bestämmelser i avtalet som är viktigast med tanke på uppnåendet av målen för avtalet gäller notifikationer mellan de nordiska konkurrensmyndigheterna, informationsutbytet mellan konkurrensmyndigheterna, begäranden om information mellan konkurrensmyndigheterna samt konkurrensmyndigheternas samarbete vid genomförandet av inspektioner. Konkurrens- och konsumentverket liksom också arbets- och näringsministeriet anser att det nya avtalet effektiviserar behandlingen av gränsöverskridande konkurrensfall och således ett effektivt genomförande av konkurrensreglerna. Det ökade samarbetet mellan konkurrensmyndigheterna ligger också i linje med den rekommendation som Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling, OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD) har gett år 2014.

Finland har inte anslutit sig till 2001 års samarbetsavtal mellan de nordiska konkurrensmyndigheterna, eftersom det ansågs att det informationsutbyte som rådets förordning (EG) nr 1/2003 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 101 och 102 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan *EUF-fördraget*), nedan *tillämpningsförordningen*, möjliggör ger tillräckliga möjligheter till samarbete med konkurrensmyndigheterna i de övriga nordiska länderna. Den uppfattningen har dock förändrats och därför har man i Finland övervägt förutsättningarna att ansluta sig till avtalet.

Det är motiverat att godkänna avtalet om samarbete i konkurrensfrågor för det första därför att Norge och Island inte är medlemmar i EU. I dessa länder tillämpas således inte artiklarna 101 och 102 i EUF-fördraget eller tillämpningsförordningen som innehåller bestämmelse om samarbetet mellan de nationella konkurrensmyndigheterna. Norge och Island hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet med stöd av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (nedan *EES-avtalet*). Artiklarna 53 och 54 i EES-avtalet motsvarar artiklarna 101 och 102 i EUF-fördraget och i protokollen till EES-avtalet finns bestämmelser som motsvarar bestämmelserna i tillämpningsförordningen. Det är dock inte möjligt att ha samarbete med liknande innehåll mellan konkurrensmyndigheterna i EU- och EES-staterna som mellan konkurrensmyndigheterna i EU-länderna, eftersom informationsutbytet och det övriga biståndet mellan konkurrensmyndigheterna i EU- och EES-staterna sker genom Europeiska frihandelssammanslutningen EFTA:s (European Free Trade Association, EFTA) övervakningsmyndighet, som inrättats med tanke på tillsynen över efterlevnaden av EES-avtalet, och kommissionen. Det är motiverat att godkänna avtalet för det andra därför att tillämpningsförordningen inte möjliggör ett tillräckligt omfattande samarbete mellan konkurrensmyndigheterna. Samarbetet är för det första inte möjligt i sådana fall där det s.k. handelskriteriet inte uppfylls, dvs. när det förfarande som är föremål för undersökning inte är ägnat att påverka handeln mellan medlemsstaterna. Dessutom lämnas samarbetet mellan konkurrensmyndigheterna vid tillsynen över företagsförvärv helt utanför det samarbete som tillämpningsförordningen möjliggör.

Avtalet har förberetts vid de ministerier som ansvarar för konkurrensfrågorna i de nordiska länderna. I Finland har initiativet till avtal registrerats vid arbets- och näringsministeriet i början av november 2016. Utkastet till avtal har behandlats också i en arbetsgrupp för revidering av konkurrenslagen (TEM/1230/00.04.01/2015). Som medlemmar i arbetsgruppen fanns företrädare för justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, Konkurrens- och konsumentverket, Advokatförbundet, Finlands Näringsliv EK och Företagarna i Finland. I arbetsgruppen ingick dessutom sakkunniga från högsta förvaltningsdomstolen, jord- och skogsbruksministeriet, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK, Livsmedelsindustriförbundet

och Finlands Dagligvaruhandel/Förbundet för Finsk handel. Enligt arbetsgruppens syn bör Konkurrens- och konsumentverket ha möjlighet att delta i samarbetet mellan konkurrensmyndigheterna i de nordiska länderna, och därför har arbetsgruppen i sitt betänkande betraktat ingående av avtal som motiverat. Avtalet har karaktären av ett fördrag.

2 Nuläge

2.1 Den gällande lagstiftningen

Notifikationer mellan konkurrensmyndigheterna

I konkurrenslagen (948/2011) finns det inte några bestämmelser om Konkurrens- och konsumentverkets behörighet att underrätta konkurrensmyndigheten i ett annat land om pågående undersökning av en konkurrensbegränsning. Enligt artikel 11.3 i tillämpningsförordningen ska de nationella konkurrensmyndigheterna, när de vidtar åtgärder enligt artiklarna 101 eller 102 EUF-fördraget, skriftligen meddela EU-kommissionen före eller utan dröjsmål efter påbörjandet av den första formella utredningsåtgärden. Det meddelande som avses i tillämpningsförordningen kan också lämnas till konkurrensmyndigheterna i andra medlemsstater. Någon notifikation om undersökningsåtgärder i samband med tillsynen över företagsförvärv kan inte lämnas med stöd av tillämpningsförordningen. Notifikationer på basis av tillämpningsförordningen är möjliga endast om konkurrensmyndigheterna i medlemsstaterna agerar med stöd av artikel 101 eller 102 i EUF-fördraget, vilket innebär att handelskriteriet måste vara uppfyllt för att notifikation ska kunna göras.

Informationsutbyte med utländska konkurrensmyndigheter

I 40 § i konkurrenslagen föreskrivs att bestämmelser om utlämnande av sekretessbelagda handlingar som innehas av Konkurrens- och konsumentverket till en utländsk konkurrensmyndighet finns i 30 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, nedan *offentlighetslagen*). I det sistnämnda lagrummet föreskrivs att utöver vad som särskilt bestäms i lag kan en myndighet lämna ut uppgifter ur en sekretessbelagd handling till en utländsk myndighet eller ett internationellt organ, om samarbetet mellan den utländska och den finska myndigheten regleras i en för Finland bindande internationell överenskommelse eller föreskrivs i en rättsakt som är bindande för Finland och om uppgifter ur handlingen enligt offentlighetslagen kan lämnas ut till den finska myndighet som bedriver samarbetet.

Med stöd av artikel 12.1 i tillämpningsförordningen får kommissionen och medlemsstaternas konkurrensmyndigheter för tillämpning av artikel 101 och artikel 102 i EUF-fördraget till varandra översända alla upplysningar om faktiska eller rättsliga omständigheter, även konfidentiella upplysningar, och använda dem som bevismedel. Informationsutbytet på basis av tillämpningsförordningen är dock möjligt endast när konkurrensmyndigheterna tillämpar artikel 101 eller 102 i EUF-fördraget, dvs. den konkurrensbegränsning som är föremål för undersökning ska uppfylla handelskriteriet. Informationsutbyte mellan medlemsstaternas konkurrensmyndigheter i ärenden som gäller tillsyn över företagsförvärv är inte möjligt på basis av tillämpningsförordningen.

Begäran om information

Bestämmelser om Konkurrens- och konsumentverkets behörighet att begära upplysningar av företagen finns i 33 § i konkurrenslagen. I paragrafens 1 mom. föreskrivs att en näringsidkare och en sammanslutning av näringsidkare ska på uppmaning av Konkurrens- och konsumentverket ge verket alla de uppgifter och handlingar som behövs för utredning av en konkurrensbegränsnings innehåll, ändamål och verkningar samt för utredning av konkurrensförhållan-

dena och för bedömning av ett företagsförvärv som avses i 4 kap. i konkurrenslagen. Enligt 2 mom. ska en näringsidkare och en sammanslutning av näringsidkare på uppmaning av Konkurrens- och konsumentverket också lämna uppgifter och handlingar för utredning av om näringsidkaren eller sammanslutningen av näringsidkare innehar en dominerande marknadsställning. I 3 mom. föreskrivs att motsvarande uppgifter och handlingar ska ges regionförvaltningsverket när det reder ut konkurrensbegränsningar eller klarlägger konkurrensförhållandena. Enligt 4 mom. ska uppgifterna på uppmaning ges skriftligen. I 30 d § i konkurrenslagen föreskrivs att i fråga om upplysningskyldighet för kommunerna, samkommunerna och staten, samt för de enheter som de har bestämmande inflytande över, tillämpas vad som föreskrivs om näringsidkarnas skyldighet att lämna upplysningar.

I tillämpningsförfordningen finns inga bestämmelser om medlemsstaternas konkurrensmyndigheters behörighet att inhämta information på uppdrag av en annan medlemsstats konkurrensmyndighet, eller för dess räkning. I tillämpningsförfordningens artikel 18.1, som handlar om begäran om upplysningar, har endast kommissionen getts behörighet att inhämta information av de företag och företagsammanslutningar som är föremål för undersökning. Enligt artikel 18.6 ska medlemsstaternas regeringar och konkurrensmyndigheter på kommissionens begäran lämna alla nödvändiga upplysningar till kommissionen för att den ska kunna fullgöra de uppgifter som den tilldelats genom förordningen.

Inspektioner

I 35 § i konkurrenslagen föreskrivs det att behöriga tjänstemän vid Konkurrens- och konsumentverket och regionförvaltningsverket har rätt att förrätta inspektioner i näringsidkarnas affärslokaler för att övervaka att konkurrenslagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs samt för att bedöma företagsförvärv. Föremål för inspektion kan vara de affärs- och lagerlokaler samt markområden och fordon som en näringsidkare har i sin besittning. I 36 § i konkurrenslagen föreskrivs om Konkurrens- och konsumentverkets och regionförvaltningsverkets tjänstemäns rätt att förrätta inspektioner också i andra lokaler än sådana som avses i 35 §, om det finns grundad anledning att misstänka att där förvaras bokföring eller andra handlingar som har samband med affärsverksamheten och föremålet för inspektionen och som kan ha betydelse för att ett brott mot 5 eller 7 § i konkurrenslagen eller artikel 101 eller 102 i EUF-fördraget ska kunna bevisas. Konkurrens- och konsumentverket är också skyldigt att på begäran av Europeiska kommissionen förrätta inspektioner så som bestäms i Europeiska unionens bestämmelser. Dessutom biträder Konkurrens- och konsumentverket Europeiska kommissionen vid inspektioner så som bestäms i Europeiska unionens rättsakter.

Enligt artikel 22.1 i tillämpningsförfordningen får en medlemsstats konkurrensmyndighet på sitt territorium på uppdrag av konkurrensmyndigheten i en annan medlemsstat, och för dess räkning, företa alla sådana inspektioner eller andra undersökningsåtgärder enligt sin nationella lagstiftning som krävs för att konstatera om det föreligger en överträdelse av artikel 101 eller artikel 102 i EUF-fördraget. Allt utbyte och all användning av den information som inhämtats ska genomföras i enlighet med artikel 12 i tillämpningsförfordningen. På samma sätt som i fråga om informationsutbyte förutsätter företagande av inspektioner och andra undersökningsåtgärder på uppdrag av en annan medlemsstats konkurrensmyndighet, eller för dess räkning, på basis av tillämpningsförfordningen att det förfarande som är föremål för undersökning påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

2.2 Bedömning av nuläget

Den nuvarande regleringen möjliggör notifikationer mellan konkurrensmyndigheterna i EU-medlemsstater endast i sådana fall som handlar om tillämpning av artikel 101 eller artikel 102 i EUF-fördraget, dvs. om handelskriteriet uppfylls. Konkurrens- och konsumentverket kan inte

med stöd av den gällande lagstiftningen underrätta konkurrensmyndigheterna i Island eller Norge eller ta emot underrättelser från dem, fastän en konkurrensbegränsning eller ett företagsförvärsärende som är föremål för undersökning kan påverka intressen som är viktiga för dessa länder. Det är möjligt att skicka en notifikation om undersökningsåtgärder till konkurrensmyndigheterna i Sverige eller Danmark och på motsvarande sätt mottaga notifikationer från dem endast om handelskriteriet uppfylls. Genom notifikationer mellan konkurrensmyndigheterna kunde betydande nytta erhållas med tanke på samarbetet mellan de nordiska konkurrensmyndigheterna och ett effektivt verkställande av nationella konkurrensregler och bestämmelser om tillsynen över företagsförvärv. Notifikationer och särskilt mottagandet av sådana från konkurrensmyndigheterna i andra nordiska länder ökar konkurrensmyndigheternas vetskap om andra konkurrensmyndigheters planer och om pågående förfaranden och undersökningar, vilket skulle förbättra förutsättningarna för det ömsesidiga samarbetet mellan konkurrensmyndigheterna och effektivisera genomförandet av både nationella konkurrensregler och konkurrensregler på EU-nivån och tillsynen av efterlevnaden av bestämmelserna om företagsförvärv på ett kostnadseffektivt sätt. För att ett effektivt samarbete mellan de nordiska konkurrensmyndigheterna ska kunna säkerställas bör det vara möjligt att skicka notifikationer mellan konkurrensmyndigheterna i alla nordiska länder om undersökningar som eventuellt påverkar ett annat nordiskt lands viktiga intressen, oberoende av om det förfarande som undersöks uppfyller handelskriteriet, som är en förutsättning för tillämpning av artikel 101 och artikel 102 i EUF-fördraget, eller inte.

Med stöd av den gällande regleringen kan Konkurrens- och konsumentverket utbyta information om tillsynen över konkurrensreglerna med konkurrensmyndigheterna i andra nordiska länder endast i sådana situationer som anges i tillämpningsförordningen. Detta innebär i praktiken att Konkurrens- och konsumentverket kan utbyta information endast med konkurrensmyndigheterna i Sverige och Danmark, eftersom Island och Norge inte är EU:s medlemsstater och den gällande regleringen inte tillåter direkt informationsutbyte mellan EU- och EES-ländernas konkurrensmyndigheter. Också utbytet av information på basis av tillämpningsförordningen mellan EU-ländernas konkurrensmyndigheter förutsätter att handelskriteriet uppfylls. Dessutom kan något informationsutbyte på basis av tillämpningsförordningen inte ske alls i de ärenden som gäller tillsynen över företagsförvärv.

I de nordiska länderna har det traditionellt förekommit konkurrensbegränsningar inom samma branscher och mellan samma företag. Konkurrens- och konsumentverket har exempelvis i samband med kartellundersökningar fått utredningsmaterial som har haft beröringspunkter med andra nordiska länder och utbytet av information skulle ha varit till nytta för båda ländernas myndigheter exempelvis vid planeringen av oanmälda inspektioner. Också vid företagsförvärv skulle informationsutbytet vara nyttigt i ett fall då ett motsvarande förvärv har genomförts i ett annat nordiskt land. För att samarbetet mellan de nordiska konkurrensmyndigheterna och ett effektivt verkställande av nationella konkurrensregler ska kunna säkerställas får de nordiska konkurrensmyndigheternas möjlighet till ömsesidigt informationsutbyte inte vara beroende av tillämpningen av handelskriteriet som förutsätter tolkning från fall till fall. Också vid tillsynen över företagsförvärv borde informationsutbytet vara möjligt för att säkerställa en effektiv tillsyn i företagsförvärsärenden. Avtalets bestämmelser om informationsutbyte effektiviserar samarbetet mellan nordiska konkurrensmyndigheter och möjliggör ett effektivare genomförande av utredningar om företag som är belägna inom något annat nordiskt lands territorium samt minskar de kostnader som föranleds av konkurrensmyndigheternas överlappande utredningar.

Konkurrensmyndigheternas begäranden om information är ett viktigt sätt att få sådana uppgifter som behövs vid undersökningen av konkurrensbegränsningar och företagsförvärsärenden. Med stöd av den gällande regleringen kan Konkurrens- och konsumentverket dock inte begära information av företag som är belägna inom någon annan stats territorium eller inhämta in-

formation på uppdrag från en annan nordisk konkurrensmyndighet, eller för dess räkning. Avtalets bestämmelser om nordiska konkurrensmyndigheters behörighet att inom sitt eget lands territorium enligt sin nationella lagstiftning inhämta information på uppdrag av en annan nordisk konkurrensmyndighet, och för dess räkning, skulle effektivisera samarbetet mellan konkurrensmyndigheterna. Den ömsesidiga möjligheten att begära inhämtande av information skulle underlätta konkurrensmyndigheternas undersökningar av konkurrensbegränsningar och företagsförvärsärenden, då konkurrensmyndigheterna i större omfattning än nuförtiden av företag som faller inom behörigheten för konkurrensmyndigheterna i ett annat nordiskt land skulle få sådana uppgifter som är viktiga med tanke på undersökningen av fall med konkurrensbegränsningar och företagsförvärv.

Bestämmelserna i konkurrenslagen och i tillämpningsförordningen möjliggör inte lämnandet av bistånd mellan Konkurrens- och konsumentverket och konkurrensmyndigheterna i andra nordiska länder vid inspektioner och andra undersökningsåtgärder. På basis av artikel 22 i tillämpningsförordningen får en medlemsstats konkurrensmyndighet på sitt territorium på uppdrag av konkurrensmyndigheten i en annan medlemsstat, och för dess räkning, företa alla sådana inspektioner som krävs för att konstatera om det föreligger en överträdelse av artikel 101 eller artikel 102 i EUF-fördraget. Det samarbete vid inspektioner som tillämpningsförordningen möjliggör kan inte betraktas som tillräckligt för att säkerställa effektiviteten hos samarbetet mellan de nordiska konkurrensmyndigheterna, eftersom Norge och Island inte är EU:s medlemsstater. Dessutom kan förrättandet av inspektioner på uppdrag av en annan konkurrensmyndighet, och för dess räkning, komma i fråga endast om handelskriteriet uppfylls. Samarbetet bör vara möjligt mellan alla nordiska konkurrensmyndigheter, och möjligheten att samarbeta ska inte vara beroende av det faktum att handelskriteriet uppfylls, vilket förutsätter prövning från fall till fall. Om avtalet godkänns, ges Konkurrens- och konsumentverket möjlighet att samarbeta kring inspektioner och andra undersökningsåtgärder med konkurrensmyndigheterna i alla övriga nordiska länder. Detta kommer att effektivisera samarbetet mellan de nordiska konkurrensmyndigheterna och genomförandet av konkurrensreglerna i de nordiska länderna.

3 Propositionens målsättning och de viktigaste förslagen

Syftet med avtalet är att stärka och formalisera det administrativa samarbetet mellan konkurrensmyndigheterna i de nordiska länderna samt att säkerställa ett effektivt genomförande av nationella konkurrenslagar. Genom avtalet ges de nordiska konkurrensmyndigheterna bättre möjligheter till samarbete än tidigare i syfte att säkerställa ett effektivt genomförande av de nationella konkurrensreglerna och bestämmelserna om tillsynen av företagsförvärv. För att målen ska kunna nås innehåller avtalet bestämmelser om konkurrensmyndigheternas behörighet att underrätta varandra om undersökningar och förfaranden som sannolikt inverkar på den andra partens väsentliga intressen, informationsutbytet mellan konkurrensmyndigheter och om användningen av den information som utbyts, inhämtande av information på uppdrag av en annan konkurrensmyndighet och för dess räkning samt om samarbetet mellan konkurrensmyndigheterna vid vidtagandet av inspektioner och andra undersökningsåtgärder.

Syftet med propositionen är att förelägga avtalet för riksdagens godkännande. Regeringspropositionen innehåller förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen och till lag om ändring av konkurrenslagen på det sätt som bestämmelserna i avtalet förutsätter.

4 Propositionens konsekvenser

Konsekvenser för myndigheterna

RP 193/2017 rd

Den viktigaste konsekvensen av godkännandet av avtalet består i att det effektiva genomförandet av konkurrensreglerna ytterligare effektiviseras i och med att det administrativa samarbetet mellan de nordiska konkurrensmyndigheterna stärks. Avtalets bestämmelser handlar huvudsakligen om nordiska konkurrensmyndigheters behörighet att underrätta varandra om undersökningar och förfaranden, informationsutbytet mellan konkurrensmyndigheterna, begäranden att inhämta information och utföra inspektioner på uppdrag av en annan konkurrensmyndighet samt konkurrensmyndigheternas ömsesidiga bistånd vid företagandet av inspektioner och andra undersökningsåtgärder. Avtalet gör det också möjligt för Konkurrens- och konsumentverket att med konkurrensmyndigheterna i andra nordiska länder samordna sådana åtaganden enligt 10 § i konkurrenslagen som lämnas i syfte att få konkurrensbegränsningen att upphöra och sådana villkor för fullföljande av företagsförvärvet som avses i 25 § 2 mom. i konkurrenslagen, så att åtagandena och villkoren inte leder till ett orimligt strängt resultat eller motstridiga ålägganden.

De nordiska konkurrensmyndigheternas ömsesidiga underrättelser om undersökningar av konkurrensärenden och förfaranden samt företagsförvärv förbättrar konkurrensmyndigheternas möjligheter till effektivt samarbete i och med att de håller konkurrensmyndigheterna medvetna om sådana undersökningar och förfaranden som sannolikt påverkar deras viktiga intressen. Notifikationer som baserar sig på ett avtal förbättrar samarbetet mellan de nordiska konkurrensmyndigheterna i och med att de ger den mottagande konkurrensmyndigheten möjlighet att komma med sina egna synpunkter på saken och på detta sätt delta i sådana undersökningar och förfaranden som sannolikt påverkar dess viktiga intressen.

Ett avtalsbaserat informationsutbyte främjar ett effektivt genomförande av samarbetet mellan de nordiska konkurrensmyndigheterna och genomförandet av konkurrensreglerna bättre än vad den gällande regleringen gör. Möjligheten till ett omfattande informationsutbyte mellan de nordiska konkurrensmyndigheterna stärker genomförandet av konkurrensreglerna, eftersom man vid den praktiska tillsynen över efterlevnaden av konkurrensregler upptäckt att det förekommer konkurrensbegränsningar i samma branscher och mellan samma företag inom de nordiska länderna. I sådana situationer skulle de nordiska konkurrensmyndigheterna ha nytta av informationsutbytet exempelvis vid planeringen av oanmälda inspektioner. Ett avtalsbaserat informationsutbyte effektiviserar också tillsynen i företagsförvärvsärenden i sådana fall då ett motsvarande företagsförvärv som är föremål för undersökning har genomförts eller ska genomföras samtidigt i ett annat nordiskt land.

Den möjlighet för de nordiska konkurrensmyndigheterna att bistå varandra vid inspektioner och andra undersökningsåtgärder som godkännande av avtalet ger effektiviserar på ett betydande sätt undersökningen av sådana konkurrensbegränsningar där de aktörer som deltagit i det förfarande som är föremål för undersökning antingen är belägna eller verkar inom flera nordiska länder. Tack vare det ömsesidiga biståndet kan konkurrensmyndigheterna på ett effektivare sätt än tidigare övervaka att de nationella konkurrensreglerna följs.

I praktiken kan begäranden om inhämtande av information, företagandet av inspektioner på uppdrag av en annan nordisk konkurrensmyndighet och biståndet vid inspektionerna på basis av bestämmelserna i avtalet medföra Konkurrens- och konsumentverket extra arbete i någon mån. Konkurrens- och konsumentverket kan dock självt påverka mängden extra arbete, eftersom bestämmelserna i avtalet ger konkurrensmyndigheterna prövningsrätt när det gäller vidtagande av begärda åtgärder. Konkurrens- och konsumentverkets arbetsmängd kan också på motsvarande sätt minska till följd av de begäranden om inhämtande av information och företagande av inspektioner som verket lämnar till konkurrensmyndigheterna i andra nordiska länder. På begäranden om inhämtande av information och företagandet av inspektioner enligt bestämmelserna i avtalet tillämpas nationell lagstiftning, och avtalet medför därför inte några ändringar i de förfaranden som Konkurrens- och konsumentverket tillämpar vid begäran om

information eller företagandet av inspektioner. Det samarbete mellan konkurrensmyndigheterna som bestämmelserna i avtalet möjliggör kan som helhet bedömas vara till nytta med tanke på Konkurrens- och konsumentverkets användning av resurser samt genomförandet av konkurrensregler.

Utöver den behörighet som bestämmelserna om konkurrensmyndigheternas samarbete ger bestäms det i avtalet dessutom om de nationella konkurrensmyndigheternas skyldighet att fastställa och med bestämda intervall uppdatera de listor över bestämmelser i nationella konkurrensregler och bestämmelser om tillsynen över företagsförvärv som fogas till avtalet. Fastställandet av listor och den regelrätta uppdateringen av dem bedöms inte medföra negativa ekonomiska eller andra konsekvenser som har att göra med myndigheternas verksamhetsförutsättningar, eftersom listorna behöver ändras endast om betydliga ändringar görs i den nationella konkurrenslagen.

Ekonomiska konsekvenser

Med avtalet kan indirekta ekonomiska fördelar fås bl.a. genom en mer effektiv utredning än tidigare av sådana karteller som verkar inom flera nordiska länder. Exempelvis i ett sammandrag (SWD(2013) 204) av EU-kommissionens konsekvensbedömning av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/104 EU om vissa regler som styr skadeståndstalan enligt nationell rätt för överträdelser av medlemsstaternas och Europeiska unionens konkurrensrättsliga bestämmelser, konstateras det att direktivets presumtion om skador baserar sig på resultaten av externa undersökningar som ger vid handen att 93 procent av de undersökta kartellerna ledde till uppkomsten av skada. I kommissionens egentliga konsekvensbedömningsrapport (SWD(2013) 203) om direktivet behandlas resultaten av flera undersökningar om det genomsnittliga överpris som karteller ger upphov till, och vid dem har det genomsnittliga överpriset varierat mellan 15 procent och 23 procent beroende på undersökning.

Som ett exempel på nytta som fås av kartellövervakningen på den nationella nivån i Finland kan nämnas den helhet av 41 beslut som Helsingfors tingsrätt utfärdat den 28 november 2013 i ett ärende med asfaltkartell (t.ex. dom som gäller Helsingfors stad 13/64913 och dom som gäller Esbo stad 13/64929). Bakom skadeståndstalan låg marknadsdomstolens beslut om påföljdsavgift av den 19 december 2007 (*MAO:441/07*) och högsta förvaltningsdomstolens lagakraftvunna beslut om påföljdsavgift av den 29 september 2009 (*HFD: 2009:83*). Högsta förvaltningsdomstolen dömde ut påföljdsavgifter till ett sammanlagt belopp av 82,5 miljoner euro. På grund av de skador som kartellerna orsakat fanns 40 kommuner och finska staten som käranden vid tingsrätten. Kommunernas yrkanden godkändes delvis och talan från en kommun avslogs. Beloppet av godkända kapitalkrav uppgick till 37,5 miljoner euro. Den s.k. överprisprocent som använts som grund vid beräkningen var huvudsakligen 15 procent och i vissa städers fall 20 procent av det slutliga entreprenadpriset. På basis av kommissionens konsekvensbedömning och den nationella rättspraxisen kan effektiviserandet av det nordiska samarbetet i konkurrensfrågor anses vara ekonomiskt lönsamt.

Den årliga arbetsbörda som uppskattas bli orsakad för Konkurrens- och konsumentverket av det avtalsenliga samarbetet har i fråga om biståndet vid inspektioner uppskattats ligga kring 0,03–0,05 årsverken, om 2–3 tjänstemän vid Konkurrens- och konsumentverket biträder vid 1–3 inspektioner. När det gäller begäranden om inhämtande av information har den årliga arbetsbördan uppskattats vara högst 0,03 årsverken, om behandlingen av begärandena tar högst tio arbetsdagar av en anställd. Uttryckt i eurobelopp skulle detta för inspektionernas del enligt en grov uppskattning innebära cirka 2 500–4 000 euro per år och i fråga om behandlingen av eventuella begäranden om inhämtande av information cirka 2 500 euro per år. När det gäller kostnadsuppskattningar bör det observeras att det är omöjligt att i förväg uppskatta antalet eventuella begäranden om information och inspektion på basis av bestämmelserna i avtalet.

Det bör också noteras att Konkurrens- och konsumentverket kan göra motsvarande kostnadsbesparingar om det skickar begäranden om inhämtande av information och företagande av inspektioner till konkurrensmyndigheter i andra nordiska länder. Beloppet av kostnader påverkas vidare av det att bestämmelserna i avtalet inte ålägger Konkurrens- och konsumentverket att vidta de åtgärder som konsumentmyndigheterna i andra nordiska länder bett om, utan avtalet ger de nationella konsumentmyndigheterna möjlighet till ömsesidigt bistånd enligt deras egen prövning. Konkurrens- och konsumentverket kan således självt påverka den arbetsbörda och de kostnader som medförs av det avtalsenliga samarbetet.

Samhälleliga konsekvenser

Bestämmelserna i avtalet handlar om effektivisering av det administrativa samarbetet mellan de nordiska konkurrensmyndigheterna och de påverkar inte direkt konsumenternas ställning. På det allmänna planet kan det konstateras att konsumenterna kan indirekt dra nytta av ett effektivare genomförande av konkurrensrätten i de nordiska länderna, exempelvis i form av lägre priser, bättre nyttighetskvalitet, flera aktörer som bjuder ut nyttigheter, bredare produkt-sortiment eller bättre leveransvillkor.

Bestämmelserna i avtalet kan ha konsekvenser för företagen i och med att företag i Finland kan bli tvungna att svara på en begäran om information som ursprungligen kommit från en konsumentmyndighet i ett annat nordiskt land. Ett företag som är verksamt i Finland kan också bli föremål för en inspektion på begäran av konsumentmyndigheten i ett annat nordiskt land. I avtalet ingår också bestämmelser om utlämnande av sekretessbelagd information till konsumentmyndigheten i ett annat land. Användningen av sådan information har dock begränsats, så att informationen endast får användas som bevisning beträffande den sakfråga för vilken den inhämtades. De nationella bestämmelser om uppgifternas offentlighet och sekretess som tillämpas i de nordiska länderna bedöms vara tillräckliga för att skydda företagens och fysiska personers rättigheter. De åtgärder som baserar sig på bestämmelserna i avtalet bedöms således inte medföra ändringar i företagens eller fysiska personers ställning eller rättigheter.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden

Avtalet har beretts i samarbete med det berörda ministeriet och konkurrensmyndigheten i varje nordiskt land samt som samarbete mellan konkurrensmyndigheterna i de nordiska länderna. Konkurrensmyndigheterna i Norge och Danmark hade huvudansvaret för upprättandet av artiklarna. I Finland har initiativet till ett avtal registrerats vid arbets- och näringsministeriet i början av november 2016. Avtalet och de föreslagna ändringar i konkurrenslagens 35 och 36 § om inspektioner som har samband med avtalet behandlas på sidorna 46–50 i betänkandet från arbetsgruppen för revidering av konkurrenslagen (Arbets- och näringsministeriets publikationer 16/2017) och utkastet till avtal utgör bilaga till betänkandet. Enligt arbetsgruppens syn bör Konkurrens- och konsumentverket ha möjlighet att delta i samarbetet mellan konkurrensmyndigheterna i de nordiska länderna, och därför har arbetsgruppen betraktat undertecknandet av avtalet som motiverat. Utlåtanden över arbetsgruppsbetänkandet har begärts och ett sammandrag av utlåtandena har sammanställts. I utlåtandena motsatte sig remissinstanserna inte stärkandet av samarbetet mellan de nordiska konkurrensmyndigheterna eller de ändringar i 35 och 36 § i konkurrenslagen som följer av bestämmelserna i avtalet. Under behandlingen av ärendet har kontakt vid sidan av Konkurrens- och konsumentverket dessutom tagits med flera andra myndigheter, exempelvis utrikesministeriet och justitieministeriet.

Konkurrens- och konsumentverkets generaldirektör undertecknade avtalet den 8 september 2017 efter det att republikens president beviljade fullmakt att underteckna avtalet den 25 au-

gusti 2017. Regeringspropositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid arbets- och näringsministeriet under hösten 2017.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Propositionen var ute på remiss under tiden 3.–22.11.2017. Begäran om utlåtande skickades ut på remiss till Ålands landskapsregering, kommunikationsministeriet, justitieministeriet, utrikesministeriet, dataombudsmannens byrå, Finlands Näringsliv EK, Centralhandelskammaren, Konkurrens- och konsumentverket, Finlands Advokatförbund och Företagarna i Finland.

Av de instanser som tagit emot begäran om utlåtande meddelade Finlands Advokatförbund och utrikesministeriet i sina utlåtanden att de inte hade några kommentarer till propositionen. Konkurrens- och konsumentverket välkomnade godkännandet av avtalet och hade inte några anmärkningar på propositionens innehåll. Ålands landskapsregering stödjer främjande av konkurrens och stimulering av företagsverksamhet. Kommunikationsministeriet, justitieministeriet, dataombudsmannens byrå, Centralhandelskammaren samt Företagarna i Finland tog inte ställning till propositionen.

I ett av utlåtandena fästes uppmärksamhet i det ändringsförslag som gäller 40 § i konkurrenslagen. I utlåtandet förutsätts att man vid informationsutbytet mellan de nordiska konkurrensmyndigheterna ser till uppgifternas sekretess. I utlåtanden ansågs dessutom att den rätt till informationsutbyte som baserar sig på bestämmelserna i avtalet inte kan omfatta sådant material som skyddas av lagenlig yrkesmässig sekretess (legal professional privilege).

DETALJMOTIVERING

1 Avtalets innehåll och dess förhållande till lagstiftningen i Finland

Det avtalsenliga samarbetet mellan konkurrensmyndigheterna omfattar notifikationer om konkurrensrelaterade utredningar, informationsutbyte, begäran om inhämtande av information och behörighet att företa inspektioner på uppdrag av en annan myndighet samt att på begäran av en annan myndighet bistå denna vid inspektion. Samarbetet omfattar både konkurrensbegränsningar och företagsförvärv, men dock inte inspektioner i företagsförvärvsärenden. Med avvikelse från det tidigare samarbetsavtalet mellan de nordiska konkurrensmyndigheterna i Danmark, Island, Norge och Sverige kan de nordiska konkurrensmyndigheterna inhämta information och företa inspektioner på uppdrag av konkurrensmyndigheterna i ett annat nordiskt land. Som förebild till avtalet har i fråga om informationsutbytet fungerat artikel 12 i tillämpningsförordningen och i fråga om inspektion som förrättas på begäran av en annan konkurrensmyndighet artikel 22 i den förordningen.

Artikel 1. Definitioner. I artikeln definieras de viktigaste termer som förekommer i avtalet. Definitionerna omfattar begreppen konkurrensmyndighet, konkurrensregler, uppgifter som omfattas av sekretess samt regler om företagskoncentrationer. Definitionerna påverkar tillämpningsområdet för de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen.

Utöver definitionerna av de viktigaste termer som förekommer i avtalet åläggs i artikel 1 dessutom parternas konkurrensmyndigheter skyldighet att fastställa och regelbundet uppdatera en lista över bestämmelser i en parts konkurrenslagar och bestämmelser om tillsynen över företagsförvärv (företagskoncentrationer). De listor som konkurrensmyndigheterna fastställt fogas till avtalet.

Artikel 2. Notifikation om konkurrensrelaterade utredningar, förfaranden och fusioner. I artikeln föreskrivs om behörigheten för en parts konkurrensmyndighet att skicka en notifikation till en annan parts konkurrensmyndighet, om konkurrensmyndighetens utredning eller förfarande kan förväntas inverka på den andra partens väsentliga intressen. I artikeln ges konkurrensmyndigheterna behörighet, men de åläggs inte någon skyldighet att notifiera. I artikeln ingår en förteckning över exempel på omständigheter som kan motivera en notifikation. Sådana är bl.a. att formellt söka efter icke-offentliga uppgifter som finns inom en annan parts territorium, utredning av ett företag som är beläget i eller som har bildats eller registrerats enligt en annan parts lagar samt utredning av ett förfarande som äger rum helt eller delvis inom en annan parts territorium samt en företagskoncentration som faller inom en annan parts jurisdiktion. Den notifierande konkurrensmyndigheten behåller trots notifikationen sin rätt att fatta det slutgiltiga beslutet, men den bör vid beslutsfattandet ta hänsyn till eventuella synpunkter från den andra partens konkurrensmyndigheter.

För att effektiviteten hos samarbetet mellan de nordiska konkurrensmyndigheterna ska kunna säkerställas bör Konkurrens- och konsumentverket ha rätt att göra notifieringar till och ta emot notifikationer om utredningar av konkurrensbegränsningar från konkurrensmyndigheterna i alla nordiska länder utan att handelskriteriet uppfylls och dessutom i ärenden som gäller tillsynen över företagsförvärv.

Artikel 3. Informationsutbyte. I artikeln föreskrivs att vid tillämpningen av konkurrensregler och regler om företagskoncentrationer ska parternas konkurrensmyndigheter ha behörighet att till varandra översända all information om faktiska eller rättsliga omständigheter, även uppgifter som omfattas av sekretess, och att använda dessa som bevisning. Information som utbyts får endast användas som bevisning beträffande den sakfråga för vilken den inhämtades av den översändande myndigheten.

Användningen av sådan information som utbyts på basis av artikeln har dock begränsats, så att den information som utbyts får endast användas som bevisning beträffande den sakfråga för vilken den inhämtades av den översändande myndigheten. En sekretessbelagd handling som erhållits från något annat nordiskt land kan i Finland skyddas med stöd av 24 § 1 mom. 2 punkten i offentlighetslagen. Bestämmelsen i fråga handlar om en situation där utlämnandet av uppgifter ur en handling skulle medföra skada eller olägenhet för Finlands internationella förhållanden eller förutsättningar att delta i det internationella samarbetet. Hemlighållandet av en handling som erhållits från konkurrensmyndigheten i ett annat nordiskt land kan vara motiverat också med stöd av offentlighetslagens 24 § 1 mom. 20 punkt som handlar om uppgifter om affärs- eller yrkeshemlighet. De nordiska offentlighetslagarna kan anses vara tillräckliga för att reglera sekretessen i fråga om de sekretessbelagda uppgifter som erhålls från en annan nordisk myndighet.

Artikel 3 om informationsutbyte baserar sig på artikel 12 i tillämpningsförordningen. Med avvikelse från tillämpningsförordningen är informationsutbyte enligt avtalet dock möjligt utan att handelskriteriet uppfylls och mellan alla nordiska länders konkurrensmyndigheter. Den andra skillnaden jämfört med informationsutbyte som baserar sig på tillämpningsförordningen är att informationsutbytet är möjligt också i frågor som gäller tillsynen över företagsförvärv.

Artikel 4. Begäran om information. Enligt artikeln får en parts konkurrensmyndighet inom sitt territorium på uppdrag av en annan parts konkurrensmyndighet, och för dess räkning, inhämta information enligt sin nationella lagstiftning för att den begärande myndigheten ska kunna tillämpa sina konkurrensregler eller regler om företagskoncentrationer. Allt utbyte och all användning av den information som inhämtats ska genomföras i enlighet med artikel 3 i avtalet.

Bestämmelsen i artikeln ger Konkurrens- och konsumentverket bättre möjligheter än den nuvarande regleringen att skaffa sådan information som det behöver i sådana fall där föremålet för begäran om information eller dess verksamhetsställe faller inom jurisdiktionen för konkurrensmyndigheten i ett annat nordiskt land. För att en begäran om information enligt avtalet ska kunna lämnas förutsätts inte heller att handelskriteriet enligt artikel 101 eller 102 i EUF-fördraget uppfylls.

Artikel 5. Inspektioner. Enligt artikeln får en parts konkurrensmyndighet inom sitt territorium på uppdrag av en annan parts konkurrensmyndighet och för dess räkning företa alla inspektioner eller andra undersökningsåtgärder enligt sin nationella lagstiftning för att den begärande parten ska kunna konstatera om det föreligger en överträdelse av dess konkurrensregler. Allt utbyte och all användning av den information som inhämtats ska genomföras i enlighet med artikel 3 i avtalet. De tjänstemän vid konkurrensmyndigheten som ansvarar för att genomföra inspektionen samt sådana personer som har godkänts eller utsetts av dessa ska utöva sina befogenheter i enlighet med nationell lagstiftning. Om det begärs av konkurrensmyndigheten inom vars territorium inspektionen ska genomföras, får tjänstemän och andra medföljande personer som har godkänts av den konkurrensmyndighet som begär inspektionen, bistå tjänstemännen vid den berörda myndigheten.

I 35 § i konkurrenslagen finns bestämmelser om inspektioner i näringsidkarens affärslokaler och i 36 § om inspektioner i andra lokaler. En inspektion enligt 35 och 36 § i konkurrenslagen kan förrättas endast för att utöva tillsyn över efterlevnaden av konkurrenslagen och bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt över efterlevnaden av EU:s konkurrensregler. Konkurrens- och konsumentverket är på basis av 35 och 36 § i konkurrenslagen skyldigt att förrätta inspektion på kommissionens begäran och bistå kommissionen vid inspektioner. Om Konkurrens- och konsumentverket förrättar inspektion på begäran av konkurrensmyndigheten

i ett annat nordiskt land, är det inte fråga om sådan tillsyn enligt konkurrenslagen som avses i 35 och 36 § i konkurrenslagen.

För att sådana inspektioner och andra utredningsåtgärder som avses i avtalet ska kunna vidtas förutsätts att 35 och 36 § i konkurrenslagen ändras, så att de innehåller bestämmelser om Konkurrens- och konsumentverkets rätt att med stöd av samarbetsavtalet förrätta inspektion på begäran av en konkurrensmyndighet i ett annat nordiskt land. Inspektion enligt 35 och 36 § i konkurrenslagen ska dock inte kunna företas på begäran av konkurrensmyndigheten i ett annat nordiskt land för bedömning av sådana företagsförvärv som avses i 4 § i konkurrenslagen. I det förslag till ändring av konkurrenslagen som ingår i propositionen föreslås det att det ska göras sådana ändringar i konkurrenslagen som förutsätts enligt bestämmelserna i artikel 5 i avtalet.

Artikel 6. Formella krav. Enligt artikeln ska parterna skriftligen informera varandra om ändringar i sina respektive konkurrenslagar eller annan lagstiftning som antas efter ingäendet av avtalet och som kan påverka avtalet.

Artikel 7. Ikraftträdande. Enligt artikeln ska parterna godkänna avtalet i enlighet med sina respektive konstitutionella krav. Avtalet träder i kraft på den trettionde dagen efter den dag då två ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument har deponerats av parterna. För varje part som ratificerar, godtar eller godkänner avtalet efter deponeringen av det andra ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumentet träder avtalet i kraft den trettionde dagen efter det att denna part deponerat sitt ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument. I artikelns 2 punkt föreskrivs särskilt om ikraftträdandet av artikel 5 i förhållande till Island, i 3 punkten om ikraftträdandet av avtalet i förhållande till Färöarna samt i 4 punkten om ikraftträdandet av artiklarna 4 och 5 i förhållande till Grönland. Enligt 5 punkten ersätter detta avtal det nordiska avtalet om samarbete i konkurrensfrågor som Danmark, Island och Norge ingått den 16 mars 2001 och till vilket Sverige anslutit sig den 9 april 2003. Förutsättningarna för avtalets ikraftträdande har behandlats närmare nedan i avsnittet om behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning.

Artikel 8. Revidering och uppsägning. Enligt 1 punkten får avtalet när som helst revideras. Enligt 2 punkten får varje part när som helst frånträda avtalet genom att på diplomatisk väg skriftligen meddela depositarien om detta minst sex månader i förväg, med angivande av från vilken dag frånträdet ska gälla. En parts frånträde ska inte inverka på övriga parter tillämpning av avtalet.

Artikel 9. Depositarie. Enligt artikeln ska parternas ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumentet deponeras hos Danmarks regering. Danmarks regering är också depositarie för avtalet och förser parterna med en bestyrkt kopia av avtalstexten.

2 Lagförslag

2.1 Lag om det nordiska avtalet om samarbete i konkurrensfrågor

1 §. Lagens 1 § innehåller en sedvanlig bestämmelse i en blankettlag genom vilken de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft. En redogörelse för vilka bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen lämnas nedan i det avsnitt som gäller bedömningen av behovet av riksdagens samtycke.

2 §. I paragrafen föreslås att bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §. Lagen föreslås träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet samtidigt som avtalet träder i kraft.

2.2 Lag om ändring av konkurrenslagen

35 §. Inspektioner i näringsidkares affärslokaler. Det föreslås att det i 35 § i konkurrenslagen görs sådana ändringar som avtalet förutsätter i fråga om rätten för tjänstemän vid Konkurrens- och konsumentverket att företa inspektion i enlighet med bestämmelserna i avtalet. Till 35 § i konkurrenslagen föreslås ett nytt 3 mom. där det föreskrivs om rätten för tjänstemän vid Konkurrens- och konsumentverket att förrätta inspektioner i de affärs- och lagerlokaler samt av markområden och fordon som en näringsidkare har i sin besittning i enlighet med bestämmelserna i avtalet om samarbete i konkurrensfrågor.

36 §. Inspektioner i andra lokaler. Paragrafens 1 mom. ändras inte. Det innehåller bestämmelser om rätten för Konkurrens- och konsumentverkets och regionförvaltningsverkets tjänstemän att förrätta inspektioner också i andra lokaler än sådana som avses i 35 § för att utöva tillsyn över efterlevnaden av konkurrenslagen och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. där det föreskrivs om rätten för Konkurrens- och konsumentverkets tjänstemän att förrätta inspektioner i andra än i 35 § avsedda lokaler i enlighet med bestämmelserna i avtalet om samarbete i konkurrensfrågor. Det nya 2 mom. möjliggör ömsesidigt bistånd mellan nordiska konkurrensmyndigheter på basis av bestämmelserna i avtalet vid inspektioner i andra lokaler än näringsidkarens affärslokaler. I och med att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen blir de nuvarande 2 och 3 mom. nya 3 och 4 mom., så att det sistnämnda momentet till sitt sakinnehåll motsvarar det nuvarande 3 mom. men ordalydelsen i momentet täcker också det nya 2 mom. I det nya 3 mom. föreskrivs således om Europeiska kommissionens behörighet att förordna inspektion i andra lokaler än de som avses i 35 §, och det nya 4 mom. innehåller bestämmelser om Konkurrens- och konsumentverkets skyldighet att i förväg hos marknadsdomstolen inhämta tillstånd till förrättande av inspektion enligt 36 § 1–3 mom.

De ändringar som föreslås i 35 och 36 § gör det möjligt att företa sådana inspektioner som avses i artikel 5 i avtalet om samarbete i konkurrensfrågor på uppdrag av konkurrensmyndigheten i ett annat nordiskt land, och för dess räkning, samt möjliggör det ömsesidiga biståndet mellan konkurrensmyndigheter vid inspektionerna. En förutsättning för företagande av inspektion är att en konsumentmyndighet i ett annat nordiskt land skickar en begäran om det. Den konkurrensmyndighet som tar emot begäran har dock rätt att besluta huruvida det företar den begärda inspektionen eller inte. Syftet med inspektionen är att utreda om de nationella konkurrensreglerna i det land vars konkurrensmyndighet begärt inspektion har brutits. Det är inte möjligt att företa inspektioner i ärenden som gäller tillsyn över företagsförvärv. Om det begärs av den konkurrensmyndighet inom vars territorium inspektionen ska genomföras, får tjänstemän och andra medföljande personer som har bemyndigats av den konkurrensmyndighet som begär inspektionen, bistå tjänstemännen vid den berörda myndigheten.

När de företar inspektioner på basis av bestämmelserna i avtalet iakttar de nationella konkurrensmyndigheterna den nationella lagstiftningen i enlighet med artikel 5 i avtalet. När tjänstemän vid Konkurrens- och konsumentverket förrättar inspektioner på begäran av konkurrensmyndigheten i ett annat nordiskt land iakttar tjänstemännen således konkurrenslagens bestämmelser om förfaranden vid inspektioner.

40 §. Utlämnande av handlingar till konkurrensmyndigheterna i ett annat land. Till 40 § i konkurrenslagen föreslås ett nytt 2 mom. där det föreskrivs om rätten för tjänstemän vid Konkurrens- och konsumentverket att utbyta information med konkurrensmyndigheterna i andra nor-

diska länder i enlighet med bestämmelserna i avtalet om samarbete i konkurrensfrågor. Enligt artikel 3 i avtalet omfattar informationsutbytet också den sekretessbelagda informationen.

I den gällande 40 § i konkurrenslagen föreskrivs att bestämmelser om utlämnande av sekretessbelagda handlingar som innehas av Konkurrens- och konsumentverket till en utländsk konkurrensmyndighet finns i 30 § i offentlighetslagen. I det sistnämnda lagrummet föreskrivs att utöver vad som särskilt bestäms i lag kan en myndighet lämna ut uppgifter ur en sekretessbelagd handling till en utländsk myndighet eller ett internationellt organ, om samarbetet mellan den utländska och den finska myndigheten regleras i en för Finland bindande internationell överenskommelse eller föreskrivs i en rättsakt som är bindande för Finland och om uppgifter ur handlingen enligt offentlighetslagen kan lämnas ut till den finska myndighet som bedriver samarbetet. Utlämnande av sekretessbelagd information till en utländsk konkurrensmyndighet med stöd av 40 § i konkurrenslagen förutsätter således att samarbetet mellan Finland och de nordiska myndigheterna i ett ärende för vilket information begärs baserar sig på en för Finland bindande internationell överenskommelse eller lagstiftning och att uppgifter ur handlingen enligt offentlighetslagen kan lämnas ut till den finländska myndighet som bedriver samarbetet.

Det nordiska avtalet om samarbete i konkurrensfrågor har upprättats i form av ett fördrag, och därför uppfylls den första i 30 § i offentlighetslagen avsedda förutsättningen om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till en utländsk myndighet. I varken konkurrenslagen eller offentlighetslagen finns dock någon bestämmelse som ger Konkurrens- och konsumentverket allmän rätt att ta emot sekretessbelagd information. Den gällande lagstiftningen uppfyller således inte entydigt förutsättningarna i 30 § i offentlighetslagen, och därför föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till 40 § i konkurrenslagen. Momentet möjliggör informationsutbyte mellan Konkurrens- och konsumentverket och de övriga nordiska konkurrensmyndigheterna i enlighet med bestämmelserna i samarbetsavtalet.

3 Ikraftträdande

Bestämmelser om ikraftträdande av avtalet finns i artikel 7 där det föreskrivs att avtalet träder i kraft på den trettonde dagen efter den dag då två ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument har deponerats av parterna. För varje part som ratificerar, godtar eller godkänner avtalet efter deponeringen av det andra ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumentet träder avtalet i kraft den trettonde dagen efter det att denna part deponerat sitt ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument. Lagen om det nordiska avtalet om samarbete i konkurrensfrågor samt lagen om ändring av konkurrenslagen avses träda i kraft vid samma tidpunkt som avtalet träder i kraft för Finland.

Enligt 27 § 1 mom. 10 punkten i självstyrelselagen för Åland (1114/1991) faller främjandet av konkurrensen inom rikets lagstiftningsbehörighet. Bestämmelserna i avtalet gäller effektivisering av verkställandet av bestämmelserna i konkurrenslagen samt effektivisering av samarbetet mellan de nordiska konkurrensmyndigheterna. Avtalet innehåller således inte bestämmelser som faller inom landskapet Ålands behörighet och sättande i kraft av avtalet kräver inte samtycke av landskapet Åland.

4 Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning

4.1 Behovet av riksdagens samtycke

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen (731/1999) godkänner riksdagen fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen eller annars har avsevärd betydelse, eller som enligt grundlagen av någon annan anledning kräver riksdagens godkännande. Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis täcker riksdagens

befogenhet att godkänna internationella förpliktelser alla materiella bestämmelser om internationella förpliktelser som hör till området för lagstiftningen. En bestämmelse anses höra till området för lagstiftningen, 1) om bestämmelsen gäller utövande eller begränsning av någon grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, 2) om bestämmelsen i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, 3) om den sak som bestämmelsen gäller enligt grundlagen ska föreskrivas i lag, 4) om det finns lagbestämmelser om den sak som lagen gäller eller 5) det enligt rådande uppfattning i Finland ska lagstiftas om saken. Detta är fallet oavsett om bestämmelsen strider mot eller överensstämmer med en lagbestämmelse i Finland (GrUU 11/2000 rd, GrUU 12/2000 rd och GrUU 45/2000 rd).

I artikel 1 definieras begreppen konkurrensmyndighet, konkurrensregler, uppgifter som omfattas av sekretess samt regler om företagskoncentrationer, vilka förekommer i avtalet. Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis hör dylika bestämmelser, som indirekt påverkar tolkningen och tillämpningen av sådana bestämmelser som hör till området för den materiella lagstiftningen, också själva till området för lagstiftningen (GrUU 6/2001 rd och GrUU 24/2001 rd). De begrepp som definieras i avtalets artikel 1 påverkar tolkningen av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen, och därför förutsätter de riksdagens godkännande. I artikeln åläggs dessutom de nationella konkurrensmyndigheterna en skyldighet att fastställa och regelbundet uppdatera en lista över bestämmelser i en parts konkurrenslagar och bestämmelser om tillsynen över företagsförvärv vilken fogas till avtalet. Grundlagsutskottet har när det bedömt bestämmelserna om myndigheternas befogenheter utgått från att regleringen av myndigheters befogenheter är betydelsefull med tanke på rättsstatsprincipen i grundlagens 2 § 3 mom. (GrUU 25/2017 rd, s.2, GrUU 10/2016 rd, s. 3, GrUU 51/2006 rd, s. 2/I). Enligt momentet ska all utövning av offentlig makt bygga på lag och lag noggrant iakttas i all offentlig verksamhet. Utgångspunkten är att utövning av offentlig makt alltid ska ha en behörighetsgrund som i sista hand återgår på en av riksdagen stiftad lag (RP 1/1998 rd, s. 75/I). Således förutsätter också bestämmelserna om de nationella konkurrensmyndigheternas skyldighet enligt artikeln riksdagens godkännande.

I artikel 2 i avtalet finns bestämmelser om konkurrensmyndigheternas behörighet att notifiera varandra om pågående utredningar. Bestämmelserna i artikel 2 ger Konkurrens- och konsumentverket behörighet att underrätta konkurrensmyndigheterna i andra nordiska länder om sina undersökningar och förfaranden, om dessa kan inverka på den andra partens väsentliga intressen. På basis av grundlagsutskottet ovan beskrivna tolkningspraxis i fråga om bedömningen av bestämmelserna om myndigheternas befogenheter hör bestämmelserna i artikel 2 till området för lagstiftningen och de förutsätter riksdagens godkännande.

Bestämmelserna i artikel 3 i avtalet möjliggör informationsutbyte mellan de nordiska konkurrensmyndigheterna för tillämpning av konkurrensreglerna och bestämmelserna om tillsynen över reglerna om företagskoncentrationer, dvs. företagsförvärv. Informationsutbytet omfattar all information om faktiska eller rättsliga omständigheter, även uppgifter som omfattas av sekretess. Med uppgifter som omfattas av sekretess avses enligt definitionen i artikel 1 uppgifter vars röjande antingen är förbjuden eller omfattas av begränsningar enligt en parts lagar, förordningar eller riktlinjer, t.ex. icke-offentlig företagsinformation vars röjande skulle kunna skada ett företags legitima affärsintresse. Användningen av sådan information som utbyts har begränsats så att informationen endast får användas som bevisning beträffande den sakfråga för vilken den inhämtades av den översändande myndigheten. Det begrepp om uppgifter som omfattas av sekretess som används i avtalet inbegriper uppgifter som enligt 24 § i offentlighetslagen är sekretessbelagda. I 30 § i offentlighetslagen föreskrivs om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till utländska myndigheter. Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis ska en bestämmelse anses höra till området för lagstiftningen om det finns lagbestämmelser om den sak som bestämmelsen gäller. Avtalets bestämmelser om informationsutbyte och användningen av informations som utbyts förutsätter således riksdagens samtycke.

I avtalets artikel 4 finns bestämmelser om konkurrensmyndigheternas behörighet att inom sitt territorium på uppdrag av en annan parts konkurrensmyndighet, och för dess räkning, inhämta information enligt sin nationella lagstiftning. Utbytet av den information som inhämtats ska genomföras i enlighet med artikel 3 i avtalet. Konkurrenslagen innehåller bestämmelser om Konkurrens- och konsumentverkets behörighet att inhämta information i ärenden som gäller tillsynen över efterlevnaden av konkurrensreglerna och av bestämmelserna om företagsförvärv. Eftersom det finns gällande bestämmelser i lag om inhämtande av information förutsätter bestämmelserna i artikel 4 riksdagens godkännande.

Bestämmelserna om konkurrensmyndighetens inspektioner och andra undersökningsåtgärder enligt artikel 5 förutsätter riksdagens godkännande, eftersom bestämmelser om rätten för tjänstemän vid Konkurrens- och konsumentverket att förrätta inspektioner finns i 35 och 36 § i konkurrenslagen.

I avtalets artikel 6 åläggs parterna skyldighet att skriftligen informera varandra om ändringar i sina nationella konkurrenslagar eller annan lagstiftning som antas efter ingåendet av avtalet och som kan påverka avtalet. I artikeln åläggs Finlands regering att informera om eventuella ändringar av konkurrenslagen eller andra antagna bestämmelser vilka påverkar avtalet. Bestämmelsen i artikeln förutsätter riksdagens godkännande.

4.2 Behandlingsordning

Avtalet innehåller inte några bestämmelser som skulle beröra grundlagen på det sätt som avses i 94 § 2 mom. eller 95 § 2 mom. i grundlagen. Enligt regeringens uppfattning kan avtalet godkännas med en enkel majoritet av rösterna och förslaget till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen samt de föreslagna ändringarna av konkurrenslagen godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås att

riksdagen godkänner det i Helsingfors den 8 september 2017 ingångna nordiska avtalet om samarbete i konkurrensfrågor.

Eftersom avtalet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen och eftersom bestämmelserna i avtalet förutsätter ändring av konkurrenslagen, föreläggs riksdagen samtidigt följande lagförslag:

1.

Lag

om det nordiska avtalet om samarbete i konkurrensfrågor

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Helsingfors den 8 september 2017 mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige ingångna avtalet om samarbete i konkurrensfrågor ska gälla som lag, sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

2.

Lag

om ändring av konkurrenslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i konkurrenslagen (948/2011) 36 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 662/2012,
fogas till 35 §, sådan den lyder i lag 662/2012, ett nytt 3 mom. och till 40 §, sådan den lyder
i lag 662/2012, ett nytt 2 mom., som följer:

35 §

Inspektioner i näringsidkares affärslokaler

Tjänstemän vid Konkurrens- och konsumentverket har rätt att förrätta inspektioner i de affärs- och lagerlokaler samt av markområden och fordon som en näringsidkare har i sin besittning i enlighet med bestämmelserna i det nordiska avtalet om samarbete i konkurrensfrågor (/).

36 §

Inspektioner i andra lokaler

RP 193/2017 rd

För att utöva tillsyn över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den här Konkurrens- och konsumentverkets och regionförvaltningsverkets tjänstemän rätt att förrätta inspektioner också i andra lokaler än sådana som avses i 35 §, om det finns grundad anledning att misstänka att där förvaras bokföring eller andra handlingar som har samband med affärsverksamheten och föremålet för inspektionen och som kan ha betydelse för att ett allvarligt brott mot 5 eller 7 § eller artikel 101 eller 102 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska kunna bevisas.

Tjänstemän vid Konkurrens- och konsumentverket har rätt att förrätta inspektioner i andra lokaler än de som avses i 35 § i enlighet med bestämmelserna i det nordiska avtalet om samarbete i konkurrensfrågor (/).

Europeiska kommissionen kan i enlighet med artikel 21 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget bestämma att inspektion ska förrättas också i andra lokaler än de som avses i 35 §.

Tillstånd hos marknadsdomstolen ska inhämtas i förväg av Konkurrens- och konsumentverket till en sådan inspektion som avses i 1 och 2 mom. och av Europeiska kommissionen till en sådan inspektion som avses i 3 mom. Marknadsdomstolen kan förbjuda en inspektion om den skulle vara godtycklig eller alltför långtgående. När marknadsdomstolen prövar om den planerade inspektionen är godtycklig eller alltför långtgående, ska marknadsdomstolen särskilt beakta hur allvarlig den misstänkta konkurrensbegränsningen är, betydelsen av den bevisning som avses, den berörda näringsidkarens medverkan samt den rimliga sannolikheten för att de räkenskaper och affärshandlingar som inspektionen avser förvaras i de lokaler för vilka tillstånd begärs.

40 §

Utlämnande av handlingar till konkurrensmyndigheterna i ett annat land

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. får Konkurrens- och konsumentverket lämna ut en sekretessbelagd handling som innehas av verket till en konkurrensmyndighet i ett annat nordiskt land i enlighet med bestämmelserna i det nordiska avtalet om samarbete i konkurrensfrågor (/).

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Helsingfors den 19 december 2017

Statsminister

Juha Sipilä

Arbetsminister Jari Lindström

Fördragstext

AVTAL OM SAMARBETE I KONKURRENSFRÅGOR

Konungariket Danmarks regering, Republiken Finlands regering, Republiken Islands regering, Konungariket Norges regering och Konungariket Sveriges regering, nedan kallade parterna,

som beaktar nuvarande avtal mellan Danmark, Island, Norge och Sverige om samarbete i konkurrensfrågor av den 16 mars 2001 och den 9 april 2003,

som beaktar OECD-rådets rekommendation om internationellt samarbete avseende konkurrensrättsliga utredningar och förfaranden av den 16 september 2014,

samt
för att stärka och formalisera samarbetet mellan de nationella konkurrensmyndigheterna och för att säkerställa en effektiv tillämpning av de nationella konkurrenslagarna, iakttar parterna följande:

ett effektivt samarbete bör främjas och lämpliga åtgärder vidtas för att minska direkta eller indirekta hinder för ett effektivt samarbete mellan parternas konkurrensmyndigheter,

en part bör i regel underrätta en annan part för det fall dess utredning eller förfarande kan förväntas inverka på den andra partens väsentliga intressen,

när två eller flera parter utreder eller vidtar åtgärder mot samma eller relaterade konkurrensbegränsande förfarande eller företagskoncentration bör de sträva efter att samordna sina utredningar eller förfaranden om konkurrensmyndigheterna är eniga om att detta skulle ligga i deras intresse,

i samarbete med andra parter, och när det är lämpligt och praktiskt möjligt, bör parterna förse varandra med relevant information som gör det möjligt för respektive konkurrens-

AGREEMENT ON COOPERATION IN COMPETITION CASES

The Government of the Kingdom of Denmark, the Government of the Republic of Finland, the Government of the Republic of Iceland, the Government of the Kingdom of Norway, and the Government of the Kingdom of Sweden, hereinafter referred to as "the Parties".

Having regard to the current agreement between Denmark, Iceland, Norway and Sweden on cooperation in competition cases of 16 March 2001 and 9 April 2003,

Having regard to the Recommendation of the OECD Council concerning International Cooperation on Competition Investigations and Proceedings of 16 September 2014,

Whereas:
In order to strengthen and formalize the cooperation between their national competition authorities and to ensure an effective enforcement of their national competition acts the Parties are adhering to the following:

To commit to effective cooperation and take appropriate steps to minimize direct or indirect obstacles to effective enforcement cooperation between the Parties' competition authorities.

Normally a Party should notify another Party when its investigation or proceeding can be expected to affect the other Party's important interests.

Where two or more Parties investigate or proceed against the same or related anticompetitive practice or merger, they should endeavor to co-ordinate their investigations or proceedings where their competition authorities agree that it would be in their interest to do so.

In cooperation with other Parties, where appropriate and practicable, the Parties should provide each other with relevant information that enables their competition authorities to

myndighet att utreda och vidta lämpliga och effektiva åtgärder mot konkurrensbegränsande förfaranden och företagskoncentrationer,

oavsett om två eller flera parter vidtar åtgärder mot samma eller relaterade konkurrensbegränsande förfarande eller företagskoncentration bör parternas konkurrensmyndigheter i sin tillsynsverksamhet, om de bedömer det vara lämpligt, bistå varandra med utredningsstöd på lämpligt och praktiskt möjligt sätt, med beaktande av tillgängliga resurser och prioriteringar,

har kommit överens om följande.

Artikel 1

Definitioner

I detta avtal används följande definitioner:

”Konkurrensmyndighet” avser den myndighet hos en part som ansvarar för tillämpningen av partens konkurrensregler och regler om företagskoncentrationer.

”Konkurrensregler” hänvisar till artiklarna 101 och 102 i FEUF och/eller artiklarna 53 och 54 i EES-avtalet och/eller motsvarande nationella konkurrensregler i enlighet med vad respektive part anger i en lista som är bilagd denna överenskommelse och som ska fastställas och regelbundet uppdateras av parternas konkurrensmyndigheter.

”Uppgifter som omfattas av sekretess” avser uppgifter vars röjande antingen är förbjuden eller omfattas av begränsningar enligt en parts lagar, förordningar eller riktlinjer, t.ex. icke-offentlig företagsinformation vars röjande skulle kunna skada ett företags legitima affärsintresse.

”Regler om företagskoncentrationer” hänvisar till bestämmelser i en parts konkurrenslagar och avser fusioner, förvärv, samriskföretag och andra former av företagssammanslagningar som omfattas av tillämpningsområdet för och definitionerna i en parts konkurrenslagar. Varje part ska fastställa och regelbundet uppdatera en lista som är bilagd detta avtal och som hänvisar till bestämmelser i en parts konkurrenslagar, som avser företagskoncentrationer.

investigate and take appropriate and effective actions with respect to anticompetitive practices and mergers.

Regardless of whether two or more Parties proceed against the same or related anticompetitive practice or merger, if competition authorities of the Parties deem it appropriate they should support each other in their enforcement activities by providing each other with investigative assistance as appropriate and practicable, taking into account available resources and priorities.

have adopted this agreement:

Article 1

Definitions

For the purpose of this agreement the following definitions are used:

"Competition authority" means a Party's entity responsible for enforcing a Party's competition rules and merger control rules;

"Competition rules" refer to Articles 101 or 102 TFEU and/or Articles 53 or 54 EEA and/or equivalent national competition rules as indicated by each Party in a list, enclosed to this agreement, to be established and periodically updated by the competition authorities of the Parties;

"Confidential information" refers to information, the disclosure of which is either prohibited or subject to restrictions under the laws, regulations, or policies of a Party, e.g., non-public business information the disclosure of which could prejudice the legitimate commercial interests of an enterprise;

"Merger control rules" refer to rules in the competition acts of a Party, governing mergers, acquisitions, joint ventures or any other form of business amalgamations that falls within the scope and the definitions of the competition acts of a Party. Each Party shall establish and periodically update a list, enclosed to this agreement, with reference to rules in the competition acts of a Party governing mergers;

Artikel 2

Notifikation om konkurrensrelaterade utredningar, förfaranden och fusioner

En parts konkurrensmyndighet ska ha behörighet att notifiera en annan parts konkurrensmyndighet om dess utredning eller förfarande kan förväntas inverka på den andra partens väsentliga intressen. Omständigheter som kan motivera en notifikation omfattar, men är inte begränsade till

a) att formellt söka efter icke-offentliga uppgifter som finns inom en annan parts territorium,

b) utredning av ett företag som är beläget i eller som har bildats eller registrerats enligt en annan parts lagar,

c) utredning av ett förfarande som äger rum helt eller delvis inom en annan parts territorium, eller som en annan parts regering har krävt, uppmuntrat eller godkänt,

d) övervägande av åtgärder som skulle kräva eller förbjuda ett visst beteende inom en annan parts territorium,

e) en företagskoncentration som faller inom en annan parts jurisdiktion eller

f) en företagskoncentration i vilken en eller flera av deltagarna i transaktionen är företag som är belägna i eller som har bildats eller registrerats enligt en annan parts lagar.

Den notifierande konkurrensmyndigheten bör ta hänsyn till eventuella synpunkter från den andra partens konkurrensmyndigheter, men behåller sin rätt att fatta det slutgiltiga beslutet.

Artikel 3

Informationsutbyte

Vid tillämpningen av konkurrensregler och regler om företagskoncentrationer ska parternas konkurrensmyndigheter ha behörighet att till varandra översända all information om faktiska eller rättsliga omständigheter, även uppgifter som omfattas av sekretess, och att använda dessa som bevisning.

Article 2

Notifications of competition investigations, proceedings and mergers

The competition authority of a Party shall have the power to notify the competition authority of another Party when its investigation or proceeding can be expected to affect the other Party's important interests. Circumstances that may justify a notification include, but are not limited to;

a) Formally seeking non-public information located in the territory of another Party;

b) The investigation of an enterprise located in or incorporated or organized under the laws of another Party;

c) The investigation of a practice occurring in whole or in part in the territory of another party, or required, encouraged or approved by the government of another Party;

d) The consideration of remedies that would require or prohibit conduct in the territory of another Party;

e) A merger that belongs under the jurisdiction of another Party; or

f) A merger where one or more of the participants in the transaction are enterprises located in, incorporated or organized under the laws of another Party.

The notifying competition authority, while retaining full freedom of the ultimate decision, should take account of the views that the competition authority of the other Party may wish to express.

Article 3

Exchange of information

For the purpose of applying competition rules and merger control rules the competition authorities of the Parties shall have the power to provide one another with and use in evidence any matter of fact or of law, including confidential information.

Information exchanged shall only be used in

Information som utbyts får endast användas som bevisning beträffande den sakfråga för vilken den inhämtades av den översändande myndigheten.

Artikel 4

Begäran om information

En parts konkurrensmyndighet får inom sitt territorium på uppdrag av en annan parts konkurrensmyndighet, och för dess räkning, inhämta information enligt sin nationella lagstiftning för att den begärande myndigheten ska kunna tillämpa konkurrensregler eller regler om företagskoncentrationer. Allt utbyte och all användning av den information som inhämtats ska genomföras i enlighet med artikel 3.

Artikel 5

Inspektioner

En parts konkurrensmyndighet får inom sitt territorium på uppdrag av en annan parts konkurrensmyndighet och för dess räkning företa alla inspektioner eller andra undersökningsåtgärder enligt sin nationella lagstiftning för att konstatera om det föreligger en överträdelse av den begärande partens konkurrensregler. Allt utbyte och all användning av den information som inhämtats ska genomföras i enlighet med artikel 3.

De tjänstemän vid konkurrensmyndigheten som ansvarar för att genomföra inspektionen samt sådana personer som har godkänts eller utsetts av dessa ska utöva sina befogenheter i enlighet med nationell lagstiftning.

Om det begärs av konkurrensmyndigheten inom vars territorium inspektionen ska genomföras, får tjänstemän och andra medföljande personer som har godkänts av den konkurrensmyndighet som begär inspektionen bistå tjänstemännen vid den berörda myndigheten.

Artikel 6

Formella krav

Parterna ska skriftligen informera varandra om ändringar i sina respektive konkurrenslagar eller annan lagstiftning som antas efter ingåendet av detta avtal och som kan påverka avtalet.

evidence and in respect of the subject matter for which it was collected by the transmitting authority.

Article 4

Requests for information

The competition authority of a Party may in its own territory carry out any requests for information under its national law on behalf and for the account of the competition authority of another Party in order for the requesting authority to apply competition rules or merger control rules. Any exchange or use of the information collected shall be carried out in accordance with Article 3.

Article 5

Inspections

The competition authority of a Party may in its own territory carry out any inspection or other fact-finding measure under its national law on behalf of and for the account of the competition authority of another Party in order to establish whether there has been an infringement of competition rules governed by the requesting Party. Any exchange or use of the information collected shall be carried out in accordance with Article 3.

The officials of the competition authority who are responsible for conducting the inspection as well as those authorized or appointed by them shall exercise their powers in accordance with their national law.

If so requested by the competition authority in whose territory the inspection is to be conducted, officials and other accompanying persons authorized by the competition authority requesting the inspection may assist the officials of the authority concerned.

Article 6

Formal requirements

The Parties shall inform each other in writing about changes in their competition acts or other legislation adopted after the conclusion of this agreement, which may affect the agreement.

Artikel 7

Ikraftträdande

Detta avtal förutsätter ratifikation, godtagande eller godkännande av parterna i enlighet med sina respektive konstitutionella krav. Avtalet träder i kraft på den trettionde dagen efter den dag då två ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument har deponerats av parterna. För varje part som ratificerar, godtar eller godkänner avtalet efter deponeringen av det andra ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumentet träder avtalet i kraft den trettionde dagen efter det att denna part deponerat sitt ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument.

Artikel 5 i avtalet träder i kraft i förhållande till Island först trettio dagar efter det att Islands regering har informerat Danmarks utrikesministerium därom. Danmarks utrikesministerium ska informera parterna om mottagandet av detta meddelande och om vilken dag artikel 5 träder i kraft i förhållande till Island.

Avtalet träder i kraft i förhållande till Färöarna först trettio dagar efter det att Danmarks regering har informerat Danmarks utrikesministerium därom. Danmarks utrikesministerium ska informera parterna om mottagandet av detta meddelande och om vilken dag avtalet träder i kraft i förhållande till Färöarna.

Artiklarna 4—5 i avtalet träder i kraft i förhållande till Grönland först trettio dagar efter det att Danmarks regering har informerat Danmarks utrikesministerium därom. Danmarks utrikesministerium ska informera parterna om mottagandet av detta meddelande och om vilken dag artiklarna 4—5 träder i kraft i förhållande till Grönland.

Detta avtal ersätter det nordiska avtalet om samarbete i konkurrensfrågor av den 16 mars 2001 och den 9 april 2003.

Article 7

Entry into force

This agreement shall be subject to ratification, acceptance or approval by the Parties in accordance with their respective constitutional requirements. The agreement shall enter into force on the thirtieth day following the date on which day two instruments of ratification, acceptance or approval have been deposited by the Parties. For each Party ratifying, accepting or approving the Agreement after the deposit of the second instrument of ratification, acceptance or approval, the Agreement shall enter into force on the thirtieth day after deposit by such Party of its instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 5 of the agreement shall only enter into force with respect to Iceland 30 days after the Government of Iceland has informed the Ministry of Foreign Affairs of Denmark hereof. The Ministry of Foreign Affairs of Denmark shall inform the Parties of receipt of this message and of the date Article 5 shall enter into force with respect to Iceland.

The agreement shall only enter into force with respect to the Faroe Islands 30 days after the Government of Denmark has informed the Ministry of Foreign Affairs of Denmark hereof. The Ministry of Foreign Affairs of Denmark shall inform the Parties of receipt of this message and of the date the agreement shall enter into force with respect to the Faroe Islands.

Articles 4—5 of the agreement shall only enter into force with respect to Greenland 30 days after the Government of Denmark has informed the Ministry of Foreign Affairs of Denmark hereof. The Ministry of Foreign Affairs of Denmark shall inform the Parties of receipt of this message and of the date Articles 4—5 shall enter into force with respect to Greenland.

This agreement replaces the Nordic cooperation in competition cases agreement of 16 March 2001 and of 9 April 2003.

Artikel 8

Revidering och uppsägning

Avtalet får när som helst revideras.

Varje part får när som helst frånträda detta avtal genom att på diplomatisk väg skriftligen meddela depositarien om detta minst sex månader i förväg, med angivande av från vilken dag frånträdet ska gälla. En parts frånträde ska inte inverka på övriga parter tillämpning av avtalet.

Artikel 9

Depositarie

Ratifikations-, godtagande- eller godkännandinstrumentet ska deponeras hos Danmarks regering, som är depositarie för avtalet och som ska förse parterna med en bestyrkt kopia av texten.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade av sina respektive regeringar, undertecknat detta avtal.

Upprättat i Helsingfors den 8 september 2017 i ett original på engelska, danska, finska, isländska, norska och svenska som ska deponeras hos depositarien, som ska förse parterna med en bestyrkt kopia av texterna. Om avtalets engelska text skiljer sig från de danska, finska, isländska, norska och svenska texterna ska den engelska texten gälla.

Article 8

Revision and termination

The agreement may be revised at any time. Any Party may at any time withdraw from this Agreement by sending written notification thereof to the depositary through diplomatic channels at least six months in advance, specifying the effective date of its withdrawal. Withdrawal from this Agreement shall not affect its application among the remaining Parties.

Article 9

Depositary

The instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Government of Denmark which shall be the Depositary of the Agreement and forward the Parties a certified copy of the text.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorized by their respective Governments, have signed the present Agreement.

Done in Helsinki this 8 September 2017 in one original in the English, Danish, Finnish, Icelandic, Norwegian and Swedish language which shall be deposited with the Depositary, who shall forward the Parties a certified copy of the texts.

In case of a conflict between the English text of this Agreement and the Danish, Finnish, Icelandic, Norwegian and Swedish text(s) of this Agreement, the English text shall prevail.

On behalf of the Government of the Kingdom of Denmark, including the Government of Greenland

Jakob Hald
Director General

On behalf of the Greenlandic Government

Freja Lisby Nielsen
Acting Director General

On behalf of the Finnish Government

Juhani Jokinen

RP 193/2017 rd

Director General

On behalf of the Icelandic Government

Páll Gunnar Pálsson
Director General

On behalf of the Norwegian Government

Lars Sjørgard
Director General

On behalf of the Swedish Government

Rikard Jermsten
Director General

RP 193/2017 rd

Bilaga till avtal om samarbete i konkurrensfrågor

Attachment to agreement on cooperation in competition cases

Nationella konkurrensregler

National competition rules

Danmark:

- Artikel 101 FEUF/53 EES: Konkurrencelovens §§ 6-10
- Artikel 102 FEUF/54 EES: Konkurrencelovens § 11
- Regler om företagskoncentrationer: Konkurrencelovens §§ 12- 12h

Denmark:

- Article 101 TFEU/53 EEA: Konkurrencelovens §§ 6-10
- Article 102 TFEU/54 EEA: Konkurrenceloven §§ 6-10
- Merger Control rules: Konkurrenceloven §§ 12-12h

Färöarna:

- Artikel 101 FEUF/53 EES: Løgtingslóg nr. 35 frá 3. mai 2007 um kapping, sum broytt við løgtingslóg nr. 35 frá 27. apríl 2012 (Kappingarlógin), §§ 6-10
- Artikel 102 FEUF/54 EES: Løgtingslóg nr. 35 frá 3. mai 2007 um kapping, sum broytt við løgtingslóg nr. 35 frá 27. apríl 2012 (Kappingarlógin), § 11
- Regler om företagskoncentrationer: Løgtingslóg nr. 35 frá 3. mai 2007 um kapping, sum broytt við løgtingslóg nr. 35 frá 27. apríl 2012 (Kappingarlógin), §§ 13 - 18b

Faroe Islands:

- Article 101 TFEU/53 EEA: Løgtingslóg nr. 35 frá 3. mai 2007 um kapping, sum broytt við løgtingslóg nr. 35 frá 27. apríl 2012 (Kappingarlógin), §§ 6-10
- Article 102 TFEU/54 EEA: Løgtingslóg nr. 35 frá 3. mai 2007 um kapping, sum broytt við løgtingslóg nr. 35 frá 27. apríl 2012 (Kappingarlógin), § 11
- Merger Control rules: Løgtingslóg nr. 35 frá 3. mai 2007 um kapping, sum broytt við løgtingslóg nr. 35 frá 27. apríl 2012 (Kappingarlógin), §§ 13 - 18b

Grönland:

- Artikel 101 FEUF/53 EES: Unammilleqatigiinneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 1, 15. maj 2014-imeersoq (unammilleqatigiinnermut inatsit) §§ 6-10 | Inatsisartutlov nr. 1 af 15. maj 2014 om konkurrence (konkurrenceloven) §§ 6-10
- Artikel 102 FEUF/54 EES: Unammilleqatigiinneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 1, 15. maj 2014-imeersoq (unammilleqatigiinnermut inatsit) § 11 | Inatsisartutlov nr. 1 af 15. maj 2014 om konkurrence (konkurrenceloven) § 11
- Regler om företagskoncentrationer: Unammilleqatigiinneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 1, 15. maj 2014-imeersoq (unammilleqatigiinnermut inatsit) §§ 15-23 | Inatsisartutlov nr. 1 af 15. maj 2014 om konkurrence (konkurrenceloven) §§ 15-23

Greenland:

- Article 101 TFEU/53 EEA:
- Article 102 TFEU/54 EEA:
- Merger Control rules:

Finland:

- Artikel 101 FEUF/53 EES: Kilpailulain 5 §, 12.8.2011/948
- Artikel 102 FEUF/54 EES: Kilpailulain 7 §, 12.8.2011/948
- Regler om företagskoncentrationer:

Finland:

- Article 101 TFEU/53 EEA: Kilpailulain 5 §, 12.8.2011/948
- Article 102 TFEU/54 EEA: Kilpailulain 7 §, 12.8.2011/948
- Merger Control rules: Kilpailulain 4 luku,

RP 193/2017 rd

Kilpailulain 4 luku, 12.8.2011/948

Island:

- Artikel 101 FEUF/53 EES: 10. gr. samkeppnislaga nr. 44/2005.
- Artikel 102 FEUF/54 EES: 11. gr. samkeppnislaga nr. 44/2005.
- Regler om företagskoncentrationer: 17. gr. og 17. gr. a - 17. gr. e samkeppnislaga nr. 44/2005

Norge:

- Artikel 101 FEUF/53 EES: Konkurranseloven av 5. mars 2004 nr. 12 § 10
- Artikel 102 FEUF/54 EES: Konkurranseloven av 5. mars 2004 nr. 12 § 11
- Regler om företagskoncentrationer: Konkurranseloven av 5. mars 2004 nr. 12 §§ 16 og 16a

Sverige:

- Artikel 101 FEUF/53 EES: 2 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579)
- Artikel 102 FEUF/54 EES: 2 kap. 7 § konkurrenslagen (2008:579)
- Regler om företagskoncentrationer: 4 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579)

12.8.2011/948

Iceland:

- Article 101 TFEU/53 EEA: 10. gr. samkeppnislaga nr. 44/2005.
- Article 102 TFEU/54 EEA: 11. gr. samkeppnislaga nr. 44/2005.
- Merger Control rules: 17. gr. og 17. gr. a - 17. gr. e samkeppnislaga nr. 44/2005

Norway:

- Article 101 TFEU/53 EEA: Konkurranseloven av 5. mars 2004 nr. 12 § 10
- Article 102 TFEU/54 EEA: Konkurranseloven av 5. mars 2004 nr. 12 § 11
- Merger Control rules: Konkurranseloven av 5. mars 2004 nr. 12 §§ 16 og 16a

Sweden:

- Article 101 TFEU/53 EEA: 2 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579)
- Article 102 TFEU/54 EEA: 2 kap. 7 § konkurrenslagen (2008:579)
- Merger Control rules: 4 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579)

2.

Lag

om ändring av konkurrenslagen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i konkurrenslagen (948/2011) 36 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 662/2012, *fogas* till 35 §, sådan den lyder i lag 662/2012, ett nytt 3 mom. och till 40 §, sådan den lyder i lag 662/2012, ett nytt 2 mom., som följer:

Gällande lydelse

35 §

Inspektioner i näringsidkares affärslokaler

Behöriga tjänstemän vid Konkurrens- och konsumentverket och regionförvaltningsverket har rätt att förrätta inspektioner i de affärs- och lagerlokaler samt av markområden och fordon som en näringsidkare har i sin besittning för att övervaka att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs samt för att bedöma företagsförvärv som avses i 4 kap. Konkurrens- och konsumentverket är skyldigt att på begäran av Europeiska kommissionen förrätta inspektioner så som bestäms i Europeiska unionens rättsakter.

Konkurrens- och konkurrensverket biträder kommissionen vid inspektioner så som bestäms i Europeiska unionens rättsakter.

36 §

Inspektioner i andra lokaler

För att utöva tillsyn över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den har Konkurrens- och kon-

Föreslagen lydelse

35 §

Inspektioner i näringsidkares affärslokaler

Tjänstemän vid Konkurrens- och konsumentverket har rätt att förrätta inspektioner i de affärs- och lagerlokaler samt av markområden och fordon som en näringsidkare har i sin besittning i enlighet med bestämmelserna i det nordiska avtalet om samarbete i konkurrensfrågor (/).

36 §

Inspektioner i andra lokaler

För att utöva tillsyn över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den har Konkurrens- och kon-

Gällande lydelse

sumentverkets och regionförvaltningsverkets tjänstemän rätt att förrätta inspektioner också i andra lokaler än sådana som avses i 35 §, om det finns grundad anledning att misstänka att där förvaras bokföring eller andra handlingar som har samband med affärsverksamheten och föremålet för inspektionen och som kan ha betydelse för att ett allvarligt brott mot 5 eller 7 § eller artikel 101 eller 102 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska kunna bevisas.

Europeiska kommissionen kan i enlighet med artikel 21 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget bestämma att inspektion ska förrättas också i andra lokaler än de som avses i 35 §.

Tillstånd hos marknadsdomstolen ska inhämtas i förväg av Konkurrens- och konsumentverket till en sådan inspektion som avses i 1 mom. och av Europeiska kommissionen till en sådan inspektion som avses i 2 mom. Marknadsdomstolen kan förbjuda en inspektion om den skulle vara godtycklig eller alltför långtgående. När marknadsdomstolen prövar om den planerade inspektionen är godtycklig eller alltför långtgående, ska marknadsdomstolen särskilt beakta hur allvarlig den misstänkta konkurrensbegränsningen är, betydelsen av den bevisning som avses, den berörda näringsidkarens medverkan samt den rimliga sannolikheten för att de räkenskaper och affärshandlingar som inspektionen avser förvaras i de lokaler för vilka tillstånd begärs.

40 §

Utlämnande av handlingar till konkurrensmyndigheterna i ett annat land

Bestämmelser om utlämnande av sekretessbelagda handlingar som innehas av Konkurrens- och konsumentverket till en utländsk konkurrensmyndighet finns i 30 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verk-

Föreslagen lydelse

sumentverkets och regionförvaltningsverkets tjänstemän rätt att förrätta inspektioner också i andra lokaler än sådana som avses i 35 §, om det finns grundad anledning att misstänka att där förvaras bokföring eller andra handlingar som har samband med affärsverksamheten och föremålet för inspektionen och som kan ha betydelse för att ett allvarligt brott mot 5 eller 7 § eller artikel 101 eller 102 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska kunna bevisas.

Tjänstemän vid Konkurrens- och konsumentverket har rätt att förrätta inspektioner i andra lokaler än de som avses i 35 § i enlighet med bestämmelserna i det nordiska avtalet om samarbete i konkurrensfrågor (/).

Europeiska kommissionen kan i enlighet med artikel 21 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget bestämma att inspektion ska förrättas också i andra lokaler än de som avses i 35 §.

Tillstånd hos marknadsdomstolen ska inhämtas i förväg av Konkurrens- och konsumentverket till en sådan inspektion som avses i 1 och 2 mom. och av Europeiska kommissionen till en sådan inspektion som avses i 3 mom. Marknadsdomstolen kan förbjuda en inspektion om den skulle vara godtycklig eller alltför långtgående. När marknadsdomstolen prövar om den planerade inspektionen är godtycklig eller alltför långtgående, ska marknadsdomstolen särskilt beakta hur allvarlig den misstänkta konkurrensbegränsningen är, betydelsen av den bevisning som avses, den berörda näringsidkarens medverkan samt den rimliga sannolikheten för att de räkenskaper och affärshandlingar som inspektionen avser förvaras i de lokaler för vilka tillstånd begärs.

40 §

Utlämnande av handlingar till konkurrensmyndigheterna i ett annat land

RP 193/2017 rd

Gällande lydelse
samhet.

Föreslagen lydelse

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. får Konkurrens- och konsumentverket lämna ut en sekretessbelagd handling som innehas av verket till en konkurrensmyndighet i ett annat nordiskt land i enlighet med bestämmelserna i det nordiska avtalet om samarbete i konkurrensfrågor (/).

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.